6. AGENDA WLEDIG

a) Cyflwynwyd adroddiad ‘Arolwg Ynni yn y Gymuned’, a ddarparwyd ar gyfer Ynni Llŷn gan Gritten Management.

b) Cyfeiriodd y Cadeirydd at y wybodaeth a gafwyd yn yr adroddiad yn nodi bod cymaint â 38% o holl dai Gwynedd yn dioddef o dlodi tanwydd. Nododd fod hyn yn frawychus ac efallai’n gondemniad ar y Cyngor am ganiatau i’r sefyllfa gyrraedd safon o’r fath.

c) Eglurodd y Rheolwr Cefnogi Aelodau a Chraffu bod y mater wedi cael ystyriaeth y Pwyllgor Craffu Corfforaethol. Yn sgil hyn gwnaed cais i gael barn Pwyllgorau Ardal gyda’r bwriad o gael eitem graffu i’r hyn mae’r Cyngor yn ei gyflawni yn y maes yma a sut gall y craffwyr gyfrannu at y datblygiadau.

ch) Mynegwyd barn wahanol gan aelodau, a nodwyd :-

- gellid annog trigolion i fanteisio ar gyfleodd i arbed costau tanwydd drwy fanteisio ar gynlluniau insiwleiddio a gwelliannau cyffelyb;
- na fyddai cynlluniau insiwleiddio’n addas ar gyfer pob tŷ, a bod rhai arbenigwyr o’r farn bod cynlluniau o’r fath yn achosi tamprwydd;
- bod modd chwilota am delerau mwy cystadleuol mewn perthynas â chostau trydan;
- gallai ymdrechion i chwilota am gyflenwyr trydan gwahanol greu trafferthion, yn arbennig i’r henoed;
- bod angen ystyried gwir gostau tanwydd amrywiol mewn manylder ac osgoi’r peryg o weld cyfraddau’r aelwydydd sydd yn dioddef tlodi tanwydd yn cynyddu;
- dylid manteisio ar y cyfle i leisio barn parthed Canllawiau Cynllunio Atodol ar dyrbeini gwynt oedd o fewn cyfnod ymgynghorol;
- byddai cymorth syml, megis cynlluniau i gael ffenestri newydd, fod yn llawer llai trafferthus na datblygiadau megis paneli solar;
- bod ardaloedd gwledig, megis Llŷn, yn wynebu costau uwch na mannau eraill oherwydd costau cludo tanwydd;
- bod rhai cynlluniau paneli solar a thyrbeini gwynt yn cael eu datblygu’n breifat a rhai eraill ar gyfer cymunedau a bod angen ystyried a oedd unrhyw wahaniaeth rhyngddynt o ran costau i’r defnyddwyr;
- na ddylid canolbwyntio ar rai ardaloedd gwledig yn unigl;
- dylid ystyried camau allai’r Cyngor ei gymryd ar gyfer hybu corff lleol fyddai’n gweithredu’n gydweithredol;
- byddai’n bosib defnyddio dulliau o hysbysebu, megis drwy’r cylchgrawn ‘Newyddion Gwynedd’, i annog cymdeithasau i weithio’n gydweithredol er mwyn sicrhau telerau pryniant tanwydd gwell;
- gellid ystyried ardal beilot ar gyfer hyn;
- gallai’r sefyllfa waethygu yn sgil newidiadau mewn perthynas â budd-daliadau;

d) Eglurodd y Rheolwr Cefnogi Aelodau a Chraffu mai bwriad y Pwyllgor Craffu Corfforaethol oedd ystyried 3 ardal gyferbyniol o fewn y Sir – sef un ardal wledig, un ardal drefol a thrydedd ardal sydd o natur ganolig.

Yn dilyn camau cychwynol, bwriedir cynnal ymchwiliad craffu i’r Agenda Wledig fel y gellir diffinio’n glir beth yw bod yn y dair ardal ac ystyried a yw

polisiau'r Cyngor yn adlewyrchu hynny wrth iddynt gael eu datblygu yn y Cynllun Strategol.

PENDERFYNWYD datgan cefnogaeth i fwriad y Pwyllgor Craffu Corfforaethol i gynnal Ymchwiliad Craffu i'r Agenda Wledig.